

4 CENTESIMI

4 PARE

4 HELLER

Preddroba za Monari za
izdati 4 k. za 3 mjeseca.
Pojedini broj 4. para.

Abbonamento per la
Monarchia: Correo 4
per 3 mesi. Per Napoli
5 cent.

Abbonamenti für die
Monarchie: vierteljährig
4 K. einwärts. Nummer
4 Heller.

OMNIBUS

Izlati svaki utorak, četvrtak i
subotu u 2 ure po podne.

Erscheint jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 2 nachm.

Erscheint jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 2 nachm.

Za uvrštenje objava u
"Malom općinskom" plaće
se za svaki red 2 para
Najmanja pretplate 80 p.

Jedes Wort um "Kleinen
Anzeigen" kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 80 h.

Uprava i uredništvo • Amministrazione e redazione • Administration und Redaktion • Tiskara LAGINJA i dr. PULA • Via Giulia br. 1.

Glavna skupština Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Cresu.

Neđjelju 5. lipnja 1910. ostat će dugo-
trajno u pamiati svijlu onih hiljada Hrvata,
koji se tog dana nadoše na okupu u
Javor-gradu, da slave tamo svoje narodno
slavlje, a cresski će kopsa pričati svojoj
unuci, kako jednom tamo u davnini
urekoše sastanak narodni junaci u njiho-
vom Javor gradu, da vječaju o spasu svoje
mile hrvatske Istre.

Cim se je dozvalo, da će se ovog-
dišnja družbina skupština držati u Cresu,
Talijani su digli kukul i motiku, da to
zapriječe. Nije bilo dana, da ne bi tali-
janske novine huškale protiv obdržavanja
skupštine u Cresu. U tom su im pomaga-
li i Nijemci, koji su svome negodova-
nju dali oduška čak i u svojoj bečkoj
"Presvi". Da je mogla, politička bi oblast
bila od srca rada zabranila našu skupštinu
u Cresu, ali rek bi, da se u Lošinj ipak
pisu usudili počinuti takovu nepodobnostu.
Kad su Talijani vidjeli, da im to ne po-
maže, onda su "se počeli goziti demon-
stracijama, kamenjem, revolverima, saroo
da pam zastraše narod, da u zakazani
dan ne dodje u Cres. Ali naš se hrvatski
narod nije bojao talijanskih groznja ni-
kada, pa ni ovog puta. Iz svih krajeva
kvarnerske obale, iz Sušaka, Rijeke, Vo-
loskoga, Opjatje, Kastiva, Lovrana, Mo-
šćenica, Brešca, Plomin, Labina, Lošinja,
Pazina, Porčca, Trsta i od drugod do-
hrlijo je u neđjelju u Cres preko 1500
osoba. Četiri parobroda okičena hrvatskom
trobojnicom, dovezli su izletnike u Cres.
Kada cresski talijani vidjeh, da su Hrvati
tamo, nije šta zbijati šale, izgubihse namah
svu svoju stčanost, pa od svih najvjenjenih
demonstracija, ne bude' niti spomena.
Cresske gostione bjhahu otvorene cijeli dan,
u svakoj bjhav Hrvati dobro primljen i
poslužen hrvatski. Obistinila se ovog puta
ona narodna: "Večer tristo, jutro ništa".
Svi se pitamo, gdje su cresski Talijani,
gdje su njihovi Lazzini, Petriši, Baljčići
i t. d.? Gdje je "la balda gioventù cher-
sina"? Nikdje nikoga niti za lijk.

Cresska slava započela je izjutra svetom
misom, koju je održluo velezaslužni i
prečastni gospodin nadžupnik Niko Turato.
Misi je prisustvovao uz neke članove dru-
binog ravnateljstva i predsjednik g. Vj.
Spinič, sva školska djeca s družbinim
učiteljstvom, to mnogo ostalog naroda.

Dolazak gostiju.

U to sati u jutro prispjehše "Crikveni-
ce" lošinskih Hrvati, njih tristo na broju.
Cresani dočekahse svoju lošinsku braću
sa živio klici i hrvatska pjesma razliježala
se Javor-gradom kao avet i tužaljka pro-
palog cresskoj signoriji.

U 1/2 sata poslije podne udje u cressku
luku parobrod "Vila" okičen milom na-
šom trobojnicom i istarskom zastavom, a
na njome preko tristo i pedeset puljskih
Hrvata. Urnebesni "živio hrvatski Cres"
i "živla hrvatska Pula" bjhahse prvi po-
zdrav kojeg si nazvaše istarski Hrvati, a
"Lijepa naša domovino" zaori iz hiljada
gri.

Cresani zaletihse puljskim Hrvatima do-
brodošlicu poklonivši im kitu cvjeća na
što se zahvali u ime Puljana na dr. Ivo

Zuccen biranim prigodnim govorom. Kao
izljev osjećaja, koje čutismo u našim sr-
cima bila je pjesma "Oj Hrvati jošte živi-
te mi puljski Hrvati iz Divić-gradu stu-
pimo na naše cressko tlo, osvođenjem
da u Cresu nije Hrvat tuđin, već go-
spodar.

Nakon što se izkrcase izletnici iz Pule,
krenusmo svi zajedno u "Narodni Dom".
gdje bjhahse priredjen skupni objed za preko
200 osoba.

"Kameniti lav sv, Marka izgledao je dan-
nas nešto izvanredno tužan i potišten,
griva mu bjhahse napuštena, pogled mrk i
lijen. Cresski oci domovine zabrinuti pišahse
se međusobom, šta je njihovom "lavu",
već skoro jedan vijek, da ga ne opaziše
tako' zlovoljan. Poznavatelji kralatog lava
tumačili su njegovo današnje držanje na
dva načina. Prvi su pripisali njegovu
srdžbu dolazak istarskih Hrvata, slavlju
osvjetnika mraških "šćava" mletačke repu-
blike, dočim drugi su tvrdili da je kralat
lav zlovoljan sa cresskim latincima. Zlatna
mladost Cressa grada, baštinici dvotisućne
kulture, pioniri civilizacije, upotrebljivi
tamnu noć, zamazahse crnilom zidove
Družbine škole i napisahse kulturno "m...
ai scivai". Šteta, da su ti junaci tmine
ostali nepoznati, da im kralati lav upiše
u svoju knjigu njihova "junacka" imena.

U 3 sata poslije podne unidju u cressku
luku parobrodi "Tatra" i "Sokol" koji
nam nošahu u pohode preko 500 braće
iz cijele naše Liburnije.

Opatsijska glazba udara narodne kor-
čnice, hrvatska se pjesma ori iz preko
četiri hiljade gla sakupljenog naroda, a
urnebesno klicanje pozdravlja nadošlu braću,
a suza radosnica orosi mnogo oči
uzhićenih istarskih Hrvata. Bio je to prvi
put što se u Cresu sastalo toliko hrvat-
ske braće, pa je potlačeni istarski Hrvat
davao oduška svome oduševljenju.

Skupština.

Skupštinu je u 3 sata i 10' otvorio ve-
leučeni gospodin profesor Spinič. Toplim
se je riječima sjetio pokojnih družbinih
prijetelja i dobrotvora, poimence Nikole
Ratkovića, dra. Haramusteka, te družbine
učiteljice Franjke Trebal i ravnateljica dru-
zbine škole u Puli Ernesta Jelusića. Ta je
tužna spominjanja popratila skupština usta-
njanjem i klicanjem: Slava pokojnicima!

U daljnjem toku svoga govora pozdravio
je predsjednik sve prisutne, koji su
prispjeli u Cres iz raznih strana Istre.
Upravo dirljiv bio je momenat, kad je
spomenuo našu braću Cresane i istaknuo
njihova stradanja i zapuštenost njihovu.
Sve dok nije došla družba i donijela im
luč prosvjete. S puno ogorčenja rekao je
predsjednik, su svemu našemu zlu krive
najviše one c. k. oblasti, koji su uvijek
zapostavljale naš narod. Mi nemamo pri-
jetelja — sve nam je protivno. Valja da
sami radimo za sebe, sami da sebi po-
mažemo. I onda je istaknuo svu važnost
i znamenitost ove naše družbe, pozvao
narod, da u svakoj zgodi sakuplja, oso-
bito prigodom narodnog blagdana, koji će
se i ove godine slaviti dne 5. srpnja.

Ovaj je vatreni govor bio popravljen ve-
likim i burnim odobravanjem. Skupštini
je prisustvovao također i predsjednik Slo-
venske družbe sv. Ćirila i Metoda gosp.
Andrija Seneković ujedno s odbornikom

gosp. prof. Jugom. Predsjednik Spinič
pozdravio je i njih u svom govoru, a nje-
mu je sada praćen silnim pljeskom uz-
vratio predsjednik Slovenske družbe.

Iza toga je družbin tajnik Viktor Car
Emio, pročitao tajičko izvješće, iz kojega
proizlazi, da družba održaje 28 škola, 4
zabavak i 3 nastava tečaja. Na svim
tim školama podučaje 51 što učitelja, što
učiteljica. Družbini redoviti izdaci prema-
šuju već sada 100.000 kruna. Izlize po-
trebu većeg zauzimanja oko napretka po-
družnica, prodaje družbinih proizvoda,
narodnog biljea, oko širenja družbinih
knjarkab. Napominje, da je proslava na-
rodnog blagdana godine 1909. donijela
družbi preko 30.000 kruna. Izvješće o
školama, koje su se proširile, o učiteljstvu,
o potporama što družba daje učenicima
učiteljskih škola i t. d. Na koncu pozvije
sve, da budu družbi suradnici u njezinom
teškom radu. Nakon toga pročitao je
družbin blagajnik dr. Konrad Janelić svoje
izvješće iz kojeg vidimo:

Družba je tekom godine 1909. imala
K 130.000.20 prihoda. Potrošilo se za
plaće učiteljima K 67.723.08. Sveukupni
trošak iznašao je K 126.067.93. Tekom
godine 1909. sabralo se za družbu 23 bi-
ljeh 118 K i 89 para više nego li go-
dine 1908. Ukupna imovina družbe iznašala
je 31. prosinca 1909. 244.625.85 kruna.
Pošto je na predlog gospod. Kazimira
Jelusića podijeljen družbinom ravnateljstvu
apsolutorij za god. 1909. ustane gospo-
din dr. Ivan Pošćić i pročitla slijedeću

Rezoluciju:

1. Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru,
kojoj je poglavita svrha uspredjivanje
kulturnih ciljeva hrvatskog i slovenskog
naroda u Istri, smatra zahtjev austrijskih
Talijana, da se u ovoj državi za njih
ustroji talijanska visoka škola, utemelje-
nim državnim temeljnim zakonima. Ali
najsvetije pravde protiv zahtjeva, da
se ta visoka škola smjesti u Trstu,
gdje žive hiljade i hiljade urođenog slo-
venskog naroda, čiji bi kulturni i nacio-
nalni položaj bio ugrožen ustrojenjem
tako' škole.

2. Pravednost zahtjeva, da ustroji se
imajuća talijanska škola smjesti u gradu
čisto talijanskom, dakle nigdje drugdje,
osim u Trentu ili Roveretu; i da se isto-
dobno udovolji slijedećim, isto tako ute-
meljenim zahtjevima austrijskih Hrvata i
Slovenaca:

1. da se sa austrijske strane priznađu
ispiti, što ih ovostariti državljani iz južnih
pokrajina pokazu na sveučilištu u Zagrebu;
2. da se sa Slovenice i Hrvate ustroji u
Ljubljani Hrvatsko-slovenska univerza;
3. i da se u udovolji zahtjevima hrvat-
skog i slovenskog naroda u pogledu po-
ukih, srednjih i specijalnih škola u Primorju.
Ova je rezolucija jednodušno prihva-
ćena.

Nije to se opet dr. Pošćić prijavio za
riječ i predlaže da se buduća glavna skup-
ština družbe sv. Ćirila i Metoda drži u
Splitu.

Pošto je i taj predlog prihvaćen i to
s velikim oduševljenjem predsjednik izjavi,
da će ga ustupiti ravnateljstvu kao pre-
poruku prema došadšnjoj praksi, ali da
ne sumnja, te će ga i ravnateljstvo usvojiti.
Na predlog upravitelja gospodina Frana

Frankovića zaključio skupština, da se
zajavno pozdravi dra. Coglievinu, koji se
sada radi bolesti nalazi u Betu.

Na koncu pozdravi predsjednik skup-
štine, zahvali im na zaslanjaju, kojim
su pratili razpravu, i ostrim riječima oti-
gosa predstavio c. k. oblasti, koji su
našim zabranili nošenje svakoga znaka
narodnog obilježja, kao što i mjestne
talijanske oblasti pokazali u tome, što su
prošle noći zamazali družbinu školsku
zgradu.

Neka im to svima služi na čast!
Skupština je na to urnebesno pozdravila
predsjednika, a na to je na pozornici
stupila mala djevojčica od kojih 5 godina
učenica družbinog zabavista i milo i lako
deklamovala pjesmu Hrvatska Hrvatom.

Poslije skupštine.

Na to se skupštinski razidjohse. Velika
većina njih otišla je u školski vrt, gdje je
naša Volosko-Opatsijska glazba igrala kras-
ne narodne komade, a puljsko pjevačko
društvo i opatsijsko pjevačko društvo Lovor
i cresski pjevači zabavljali su razdragano
občinstvo svojim krasnim pjevanjem. U
8 sati u večer uzlijedio je odlazak. Ne
čemo ni pokušati, da prikazemo, što se
te nezaboravne večeri zbivalo na Cresskom
pristanistu. Bit će dovoljno, da kažemo,
da je slava dočekla bila samo sjena ve-
ličajnosti prizora, koji su se odigravali na
rastanku. I tako je cto svršila ta zname-
nita skupština, koji će svim istarskim
Hrvatima podati nove snage i enerģije, a
ostaloj će hrvatskoj braći, koja ovu našu
družbu podupiru, pružiti novi dokaz, kako
je u istini tisuć puta blagoslovljen svaki
našćić, što joj ga namjenimo.

Otvor bosanskog sabora. Atentat na poglavara zemlje.

Prošli sriedu, 15. juna, sastao se je za
prvi put zemaljski sabor Bosne i Herce-
govine u Sarajevu. Kako još neima po-
sebne palače, sjednica se je vršila u grad-
skoj vijećnici, krasnoj palači novo-arabskog
u čina, što je građena po nazrim našega
Hrvata inženira Vancsaa.

Na određenu uru došli su svi zastup-
nici, izabrani i oni, koje poziva u sabor
vladar (virilisti) bilo po visokoj časti crk-
venjoj, bilo po svjetovnoj. Falio je bole-
stan Alibeg Firdusa.

Došao je i general pješevica barun
Varešanin kao poglavica zemlje, odsjeđajući
predstojnici, mnogi generali za počast i
gospodja Varešanova, ovi dakako ne na
mjestu zastupnička, nego tko kao zastup-
nik vlade, tko kao slušalac.

Alibeg Firdusa, kiko rekomo
nije bilo, jer boluje. On je predsjednik
sabora.

Barun Varešanin pozdravio je zastup-
nike srdačno i zaletio sreću u novom
radu, liplom al i punom odgovornosti.

Na to je pročitao Vladarevo pismo,
kojim je za onaj dan sazvan sabor, te su
oba podpredsjednika, i svi članovi sabora
člali svečano obećanje, da će biti vjerni
Vladaru, poštivati zakone i, vršiti po-
dušnu svoje dužnosti.

Na to je prvi podpredsjednik Sola
(drugi je dr. Nikola Mandić) otvorio

prvu sjednicu, imenovao redare i zapisničare saksorske te pozdravio zastupnike, preporučiv im da složno budu radili. Umolio je zastupnika vlade, nekoga Njegovom Veličanstvu poručiti izkaz nepokolebive vjernosti. Drugo se nije raspravljalo, već je nova sjednica uređena za sljedeći dan.

Na zgradu, gdje je sabor bio, bili su razvijeli iz bosansku zemaljsku zastavu također austrijsku i mađjarsku. Na prigovor zastupnika, osobito Muhamedanaca, sklonili su te dvije.

Iz bečkoga parlamenta svi su slavenski zastupnici po svojim klubovima brzojavili bosanskom saboru, čestitajući i želeći uspješan rad u korist naroda.

Predma ni naša braća u Bosni-Hercegovini po zakonu, kakvi im je dan, za sada neće moći u svojem saboru odlučivati o svim pitanjima, naročito ne o vojništvu ni o svim željeznicama, ni o skupnom trošku za poslove zajedničke cijeloj monarhiji, ipak se svaki razuman mora veseliti, da i onaj dio našeg naroda ima svoj sabor, kakvogod bio. Bar će na njem izabranici narodni moći izražati pritužbe i tegebe, kojim se svima nijedna vlada nesmiye oglušiti.

Ipak taj veseli dan ima svoju tešku crnu mrlju i žalostnu uspomenu, od čina, koj je mogao imati teških posljedica.

Evo što se je dogodilo: Kad se je zemaljski poglavica barun Varesanin sa svojim adjutantom Hellerom vozio iz sabora na svoj konak u kočiji, jedan mladić ispalio je proti njemu pet hitaca iz revolvra. Za sreću nije pogodio s nijednim. Ostajao mu je šesti hitac i toga je ispalio sebi u usta, te ostao mrtav na mjestu, tako da se od njega samoga neće doznati ništa.

Mladiću je ime Bogdan Cerajić, rodom je iz Nevesinja blizu croagorske međe u Hercegovini, učio se je na višim školama. Došao je bio pred malo dana iz Zagreba u Sarajevo, tobože na liječenje. Kažu da je u istinu bio boljihiav, da se je prije mirno vladao i da je mnogo čitao knjige.

Zato je streljao baš na Varesanina, svoju krv, nezna se reći. Varesanina hvala kao čovjeka narodnog i pravednoga. Niti je Bogdan Cerajić imao razloga za kakvu osobnu osvetu, jer je baš malo dana pred onim nesretnim činom dobio sniženu vozu kartu i pripomoć, da se može vratiti na nauke. Zato se sudi, da je atentat naravi političke, ali još se nezna, je li Cerajić radio samo za se i svojom glavom, ili je bio zapleten u kakvu urutu, koja bi bila radila dalje, kad bi bio pao barun Varesanin vojnički i upravni poglavar Bosne i Hercegovine.

Bilo kako mu drago, mora se u velike požaliti onaj nesretni korak mladog čovjeka, koji bi bio svoju duševnu jakost danas stao mogao porabiti u korist svojeg naroda.

Silan broj ustmenih i brzojavanih česti tako dobio je barun Varesanin, čim se doznalo, da je dobrom srećom ostao psove neozljeđen. Među prvimi čestitkama bila je ona od Njegovog Veličanstva iz Beča.

VIJESTI.

Mjesne.

Zabava u korist hrvatskih škola.

Naša narodna društva u Puli priredjuju u nedjelju 3. srpnja u vrtu »Nar. Doma« veliku puku zabavu, čiji je prihod namijenjen hrvatskim pučkim školama u gradu i okolici. Zabavi će sudjelovati mještovi pjevački zbor pod ravnanjem učitelja Vovrića, koji će se tom prigodom predstaviti prvi put našem općinstvu. Izvadjati će nekoje oveće komade uz pratnju orke-

stra. To je prvi put, što domaće društvo nastupa pred publiku sa tako biranim programom.

U pjevanje i glazbu, biti će još šale a bogme za nekoga i sreće.

Gospodjice već su počele sa sakupljanjem darova za Tumbulu, za koju se lako dađe predviđjeti iz do sada poklonjenih darova, da će biti nešto neobičajnog i preteći sva naša očekivanja. U vrtu će biti podignuti razni paviljoni, u kojim će se prodavati svakovrsne stvari. Doznajemo da su također već prispijeli raznovrsni darovi za srećolov.

Svaka će ulaznica zapasti 30 para, a nosit će redovit broj. Tekom zabave izveći će se jednu od rasprodanih ulaznica čiji će vlasnik dobiti krasan srebrni dar, koji vrijedi preko stotinu kruna.

Već danas pozivljemo svakog nčinca da se odazove pozivu zabavnog odbora i da pruži mali darak našoj djeci, uzdajući na to.

Sveobće poznata umjetnička družina Kautsky-Krutli boravi već nekoliko dana ovdje, te je priredila niz vrlo uspijelih predavača iz salonske magije, spiritizma i t. d. Da si je ta družina stekla svjetski glaz nećemo se, jer smo imali prilike diviti se zbilja velikoj spretnosti kojom ta družina raspolaze kod izvođenja raznih eksperimenata; ravnoteži družine gosp. Kautsky stekao je sveobće priznanje te razna odlikovanja iz najvećih država evropskih, a da ih je zaslugom imali samo prilike osvjedočiti se. Zato poduprimo tog jedinog na tom polju slavne umjetnika, tim više jer trećina dohodka ide u korist Sokola. Večeras u 9 sati sjajna predstava sa novim i biranim rasporedom u dvorani Sokola »Narodni Dom«.

Visoki gosti na Brionima.

U četvrtak prispio je na Brione nadvojvoda Franjo Salvator sa suprugom nadvojvodkinjom Marijom Valerijom i djecom, te sa pratnjom na dulji boravak.

Imenovanje.

Gospodin Miho Kirac dosadašnji poštanski poslovač u Medulinu bio je imenovan ovih dana poštanskim mestrom II. razreda. Čestitamo.

Za Družbu.

Na povrtku sa izleta iz Cresu bilo je sakupljeno na parobrodu među izletnicima kruna 30.17 (sakupljač g. Deznek).

U nedjelju 12. tek. mj. u Štignju sakupljeno po g. Dezneku među sokolašima kruna 2.09. Ukupno K 32.26.

Zivili darovatelji. Naprijed za Družbu.

Razne.

Prilike u Istarskom sudstvu. U sjednici 3. t. mj. proračunskog odbora carevinskog vieća zast. Vuković, zamoljen od svojih drugova iz Istre, kritizirao je postupak vlade dotično ministarstva pravde u pogledu namještanja sudačkog i kancelarijskog osoblja u Istri. Ističe, kako se u Istri imenuju sudci i drugi činovnici, koji nepoznavaju hrvatski ili slovenski jezik, navajda kao primjer kotarske sudove u Lošinju i Cresu, gdje su imenovani sudskim poglavcima sudci, koji ne poznavaju ni hrvatski ni slovenski, te sudove u Vodnjani i Kopru, gdje su kancelarijskim činovnicima imenovane osobe, koje također ne poznaju ni jedan ni drugi slavenski jezik. Ipak, veli govornik, u oglasim natječaja ističe se, da je uvjet imenovanja poznavanje hrvatskog ili slovenskog jezika. Tako, postavljenje tog uvjeta u oglasim postaje pučka formalnost bez ikakve vrijednosti, a to ne smije da bude. Sudci i drugi činovnici ne mogu vršiti svoje zvanje bez potpunog poznavanja jezika velike većine pučanstva. S toga je u narodu opravdano ogorčenje. Govornik još spominje, kako se u sred slavenskog pučanstva u Barbanu obdržavaju rođstva samo na talijanskom jeziku. Takovim sustavom, veli, treba pre-

staći, je ako natjecatelj, predma stariji po godinama službe, ne poznavao ni hrvatski ni slovenski jezik, ne bi se mogli natjeći, kad bi ih preskočili drugi činovnici koji ove jezike poznavaju, i koji po tome i polag uvjeta sadržanih u oglasim natječaja moraju imati prednost. S toga govornik pozivlje ministra, da svoja pozornost svrati na isti istaknute prilike i da zaprieči, da se smještaju činovnici koji ne poznavaju hrvatski ili slovenski.

Prilike kod financijske službe u Istri. U sjednici 7. t. mj. proračunskog odbora, prigodom rasprave proračuna ministarstva financija, zastupnik Vuković, na zaroblju svojih drugova iz Istre, dotakao se i u nesnosnih prilika kod financijskih vlasti i organa u Istri, gdje se namještaju osobe, koje također ne poznavaju ni hrvatski ni slovenski jezik, što je očita nepravica i šteta za ono slavensko pučanstvo, te molbi ministra da tomu nesnosnom stanju učini kraj.

Sastanak naših zastupnika. U hrvatsko-slovenski zastupnici okupili su dne 8. t. mj. na dogovor u Hercegovini, u stanu g. Karla Šakovića. Ovo je je vijećanje obavilo sasvim u bratskoj ljubavi, te je glede daljnjeg postupka vladi i podpuna jednodušnost u shvaćanju, kad i kojim položaj našeg naroda u Istri. Opravdana je dakle nada, da će zaključci tog sastanka doprinijeti dobrih posljedica za stvar hrvatskog i slovenskog naroda u Istri.

Dojdući broj »Omnibusa« izaci će u subotu 25. junija.

Tratite i kupujte svuda proizvode od kojih Družba ima koristi, kao oljovke, cigarete, papir, šljice, sapun, mlijeko, čaj itd. jer na taj način doprinosite za hrvatske škole. Upotrebljavajte svuda narodni biljeg i tratite da ga sve trafike drže. Zapada samo 2 pare. To je vaša dužnost!

PARTE ITALIANA.

Da Lussinpiccolo.

Negli scorsi giorni la gioventù dorata di Lussinpiccolo offerse novella prova della propria tanto decantata millenaria cultura e dei sentimenti patriottici, dei quali sono dominati questi futuri garibaldini della Regione Giulia.

La notte dalla domenica al lunedì scorso, alcuni giovani della cosiddetta aristocrazia lussiniana schiamazzavano alla nostra riva cantando canzoni patriottiche, s'intende italiane, ed inneggiando a mamma Italia ed a nonno Garibaldi.

Un forestiero, che è tra noi in cura, stufo di questo pandemio e voglioso di riposare, fattosi alla finestra della Villa Maria verò sui perturbatori della quiete notturna dell'acqua fresca, nella speranza di raffreddare così i bollori di questi eroi delle tenebre, e mosse loro nello stesso tempo rimprovero per le espressioni e grida irredentistiche.

Non lo avesse fatto! Gli offesi diedero di piglio ai sassi e cominciarono una fitta sassaiuola contro le finestre di questa villa, abitata in massima parte da forestieri. Furono rotti vari vetri delle finestre ed un sasso cadde in una stanza della villa e poco mancò non colpisse una persona che giaceva a letto. Il panico dei coinquilini fu indescribibile. Donne e fanciulli svegliati da questo pandemio, presero da parte, cominciarono a chiamare aiuto, mentre i prodi, approfittando delle tenebre e dell'assenza della polizia locale, vollero dar espansione ai propri sentimenti nazionali e cominciarono a gridare »Viva Garibaldi!«, »Viva Vittorio Emanuele!«, »Abbasso l'Austria!«, »Abbasso i gnocchi!« ecc. Delle guardie comunali non c'era nessuno presente, sebbene fosse giorno di festa.

Da questo schiamazzo furono svegliate moltissime persone del vicinato, che a seconda delle voci che corrono per città, riconobbero tutti i dimostranti.

«Io tanto per dovere di cronaca, esprimeva fin d'ora persuaso che alla camera designata riuscirà anche questa volta, avendo i fatti ed aiutata dalle i. r. autorità, che in Istria le fanno da padrido, a metter dritta anche questo fatto. Fosseero que i croati, apriti cielo!»

Il prossimo numero dell' »Omnibus« uscirà sabato 25 corr.

DEUTSCHER TEIL.

Noch vom Polenklub.

Wir wiederholen, daß es den kroatischen Politikern der Erhaltung der Stärke der polnischen Delegation im österreichischen Reichsrat viel gelegen ist, da jener Klub der früher oder später berufen sein muß, die Zügel einer vernünftigen slavisch-polnischen Politik in diesem Reiche an sich zu reißen und einen entscheidenden konservativen Block zu schaffen. Die jetzigen Krisen im Polenklub sind in erster Linie darauf zurückzuführen. Was formell als radikal betrachtet wird, ist in der Wirklichkeit doch der Ausfluß des großen konservativen Prinzipes, sich der Erhaltung des Slaventums in Österreich doch stärker anzuhängen als es bisher der Fall war; sonst hätte die polnische Volkspartei keine raison d'être.

Die uns bereits bekannte Wiener »Information« hat am letzten Montag über die polnischen Parteiverhältnisse Nachstehendes gebracht:

»Von einem konservativen Polen. Herr Stapinsky wird trotz der häufigen Vorstöße einer starken Fionde in seiner Gruppe die Führung der polnischen Volkspartei weiterbehalten. Seine gestrige Wiederwahl zum Parteipräsidenten ist von eminenter politischer Bedeutung und wird, wenn auch nicht sofort, zweifellos auch auf die Verhältnisse im reichsrätlichen Polenklub zurückwirken. Stapinsky hielt große Stücke auf die Pflege guter Beziehungen zum Statthalter Dr. Bobrsky und der Verlauf des gestrigen Parteitags der polnischen Volkspartei kann als Seg der Politik Stapinsky Bobrsky betrachtet werden. Dies muß für die Beurteilung der weiteren Entwicklung der Verhältnisse im Polenklub festgehalten werden. Man wird nunmehr sehr ernst damit rechnen müssen, daß die Stapinskygruppe aus der Kompromisspolitik mit Bilinski und der galizischen Landesregierung keinen Schaden davontrug. Indes gibt es bei den Altpolen weiter. Der Zersetzungsprozeß kann allmählich akute Formen annehmen. Man hört schon von einem Abfall von sechs Mitgliedern mit Baron Battaglia an der Spitze. Sollte diese Trennung wirklich durchgeführt werden, so würde dies eine Vermehrung der schon jetzt sehr zahlreichen Klubfraktionen und eine unfehlbare Stärkung der Gegner des Klubpräsidenten Dr. Glombinsky bedeuten. Die neue Fraktion würde zweifellos zu dem System Bilinski-Bobrsky heneigen und, wie wohl für die entschiedenste Vertretung städtischer Interessen prädestiniert, dennoch starke Berührungspunkte mit der Stapinskygruppe finden, denn die rein städtischen Delegierten kommen für Stapinsky nicht als Rivalen in Betracht. Von einer eventuellen Verschmelzung der Krakauer Demokraten mit der Battagliafraktion heute schon zu sprechen, wäre eine verführliche Kombination, aber die Herstellung eines freundschaftlichen korporativen Verhältnisses der beiden Gruppen ist mehr als wahrscheinlich. Welche Bedeutung die Schwächung der Altpolen auf deren Vertretung im Klubpräsidium und insbesondere auf den derzeitigen Obmann Glom-

binsky gewöhnen mußte, wollen wir zunächst noch unerörtert lassen. Morgen tritt der Polenklub zu einer Beratung zusammen, in der möglicherweise trotz der von altpolnischer Seite systematisch geübten Verschleppungsversuche mit der politischen Debatte wird begonnen werden müssen. Was dies angesichts der jüngsten Vorgänge in den einzelnen Fraktionen bedeuten müßte, ist klar. Aber auch dann, wenn morgen die Klubkrise noch keine erkennbaren Formen annehmen wird, kann die Kärung im Polenklub nicht allzulange hinausgeschoben werden. Der Entscheidungskampf muß bald geschlagen werden. Ob Glombinsky Sieger bleiben wird, muß sich noch vor Schluß der Sommersession des Parlaments zeigen.

Nun haben sich seit Montag zwei Dinge ereignet, welche nicht ohne Folgen bleiben werden. Herr Stapinsky hat nämlich der Opposition in der eigenen Partei nachgegeben, und die Obmannschaft in der Volksparteifraktion des reichsrätlichen Polenklubs niedergelegt, da er, als gewählter Parteiohmann nicht Klubpräsident sein kann. Die Demission werde zwar nicht gleich angenommen, aber im kommenden Herbst wird darüber entschieden werden müssen. Der Obmann des gemeinsamen reichsrätlichen Polenklubs Prof. Glombinsky hat Mittwoch zu Gunsten einer Petition behufs Einführung des rumänischen Fleisches nach Lemberg und Krakau dimittiert. Es standen sich in dieser Frage 25 gegen 25 Stimmen gegenüber.

Beide diese Momente werden für die weitere Entwicklung der Dinge im Polenklub nicht ohne Bedeutung sein, obwohl sie anscheinend nur persönlicher Natur sind oder vielleicht besser gesagt, eben weil es sich um das Vorgehen zweier an der Spitze der polnischen Abgeordneten stehenden Personen handelt. Unser Wunsch wäre: Einigbleiben, mit den Ruthenen einen annehmbaren modus vivendi verhandeln und die übrigen Slaven zu einer zielbewussten, festen Politik im Parlament zu bringen.

Vinatnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i D.
Odgovorni uređnik: Jarko Matulija.

Mali oglašnik.

URABSKI NAUČNIK prima se odmah uz malu plaću. Uplatiti se u uredništvo. STAN (soba komarar i nuzgedne prostora za vodovodom) unajmljuje se od 1. sponja. — Poblize u uredništvo ovog lista.

Dr. L. NOVAK
specijalista za porodjaje
i ženske bolesti
prenio je svoj ambulatorijum
u Via Lacea 24.
Ordinira od 3—4.

Ravnateljstvo tvornice opeka u Pulli.

Ravnateljstvo tvornice opeka stavlja p. n. obćinstvu do znanja, da imade u svojoj tvornici više vrsti dobro izpaljene opeke, i to u velikoj razlihi. Izrađuje se: Opeka za zid, pločice za izpod žljebojaka, mala opeka za zid, žljebojaci, mali žljebojaci, dvostruko utorni posvema prekrivajući cijep sa pripadajućimi žljebojaci, koji su na posebnim strojevima rađeni. (Ovi proizvodi jesu pod jamstvom prosti od soli.)

Upozoruje p. n. obćinstvo na dvostruko utorni cijep za pokrivanje, koji se može bolje preporučiti nego li žljebojaci, jer imade tu prednost što bolje pokriva, posvema je nepromotiv, imade trajnu otpornu snagu proti vjetru te se može privezati, a onim toga jest po m² za 50 kg. težji od žljebojaka te osobito trajah bez obzira na to, što je mnogo jeftiniji a radi svoje jednostavnosti ne treba kod pokrivanja posebnoga strukovnjaka.

Ravnateljstvo tvornice.

H. O. VOGRIC
KAPELNIK

PULA
Via Barbacani, 511.
Podatje glasovir i pjevanje privatno!

**Vendesi un fondo in via
Medolino vis-à-vis delle
baracche Rismondo.**

Rivolgersi all'
Antonio Udovičić
via Ciosuè Carducci 59.

**PRODAJE SE gradjevno
zemljište, vlasništvo
„Družbe sv. Cirila i
Metoda“ u via Emo.**
Za potanje obavijesti popitati se
u pisarni Dr. M. Laginja.

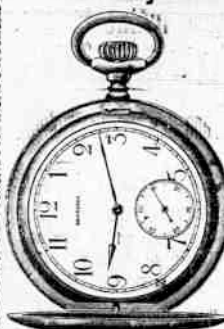
**VENDESI fondo per fab-
brica di proprietà della
Società dei ss. Cirillo e
Metodio, sito in v. Emo.**
Per schiarimenti rivolgersi allo
Studio dell'avv. Dr. M. Laginja.

**PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA**
Via Campo Marzio br. 5

PODRUŽNICA
— Via Lissa broj 37 —
Telefona broj 53.

**Prodaja
svježeg kruha
3 puta na dan.**

Prvoinajveća skladište ura i zlatne robe.

Jorgov pravi plosnati sat u kovnom oklopu . . . K 9.-
Fini kovni sat s lancem . . . 5.-
Pravi srebrni remontoir sat s kamenima i lancem . . . 11.-
„dvostrukim poklopcem, osobito čvrst s lancem“ . . . 15.-
Pravi srebrni remontoir sat za gospodje, s kamenima . . . 10.-
dvostruki sa 3 srebrna poklopa . . . 14.-
Srebrna Tula Ankor remontoir sat, fini, sa 3 srebrna poklopa . . . 20.-
u plosnom oklopu, sa finim kovinskim brojkama, 15 rubina . . . 24.-
Pravi srebrni Ankor remontoir sat, 3 srebrna poklopa s kamenima . . . 16.-
Zlatni sat za gospodu od K 42.- naprijed.
„Omega“ vrlo točan sat u srebrnom oklopu . . . 36.-
Pravi 14 kar. zlatni remontoir sat za gospodje . . . 24.-
K 18-20 30a.- i više . . . 16.-
14 kar. Lorgnon-lanci 100 cm dugi . . . 48.-
60-70-80.- i više . . .
14 kar. zlatni lanci narukvice K 30-38-44-60.-
14 karat. zlatni lanci za gospodu K 32 40-10-60-80.
Poštenu jamstvo.

ul. Sergia, 21. — K. JORGO - PULA — ul. Sergia, 21.

FILIP BARBALIĆ

PULA - Via Sissano, 3.

Preporuča svoje
solidno skladište
pokrétva.

Raccomanda il suo
grande deposito
mobili.

Dodjite pa
ćete se
uvjeriti!

Venite per
accertarsene!

NAJPRIKLADNIJI DAROVI za imendan!

POSLOVNO GOSPO: Uz mali dobitak, veliki promet, jednolično samo dobra robu.

Imati dobru silu za posao uru nije uvijek prikladno. Ipak za one, koji trebaju posao uru, a to je uz današnje prilike svaki koji praktično živi, ima samo takovu vrijednost, koja je dost. poznata. Bolje je ne imati uru, nego li takvu koja je točno. D. bra i poznata ura čuva do čista i nesuglasnosti. Strebah se bojati da će se nepotrebao vrijeme utamati potrošiti. Robita moći će se točno odbravati.
Ako dakle trebate takovu uru, to v.m. se naj bolje preporučiti dobru poznatu uru kao: ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFFHAUSEN, OMEGA. MOERIS i ORIGINAL ROSKOPF-PATENT od zlata, srebra, nikela i oceli imade uvijek veliki izbor na skladištu.

LUDW. MALITZKY, nasljednik
EMIL F. UNTERWEGER
Utemeljeno 1897. — PULA, via Sergia 65

Daje se eventualno i na obročno odplaćivanje. Veliki izbor svih drugih ura, bijelica, budilica, briljantne i optične stvari, i p. trebuhine za pušenje. Pošto seže nujenja roba, to ne drim cjenika. Jostia je kod narudbe navesti vrst robe. Uz dobro jamstvo i preporuku našim stvar na izbor.

Nagrada diplome za vlastite proizvode

ANT. DOMINIS

Via Marianna 7 — PULA — Vlastita kuća.

Bogato skladište finog i jeftino maslinovog ulja na malo i veliko te dalmatinskog i istarskog vina na veliko.

Trgovina specerajke i kolonijalne robe te slan h riba, obiljnih među obćinstvom u Pulli i okolici.

PRODAJA NA MALO I VELIKO

Glavno zastupstvo **LASTILA** za cipele Družbe sv. Ćir i Met.

SIRITE I KUPOJTE OMNIBUS - DIFFONDETE L' OMNIBUS

Novi
fotografički
atelier
ERMINIO MIONI
ulica Sergia 67, III. kat.
Preuzima slikanje svakodnevnih skupina u i izvan ateliera.
Povećava i umanjuje svaku vrst fotografija.
Preuzima izradbu fotografija za privjeske i fotografija razglednica.
Podvorbba brza, cijene umjerene.

Slavenima grada i okolice
preporučamo našu krojačnicu
na
GLAVNOM TRGU, 6
(Piazza Foro Nr. 6)
koja je uvijek snabdivena
najmodernijom robom iz po-
najboljih tvornica sukna česke
i engleske.
Cijene su veoma umjerene,
a poslužba brza i solidna.
Ant. Klement, Pula
krojač.

GIACOMO ZUDICH
PULA
Via Giosuè Carducci, 57.
Najbolje
uredjena trgovina
željezne robe.
Veliko skladište
svakovrstnih
koža.
Najniže cijene.

ZVONIMIR TKALEC
PULA, via Siana, 25.
Glavno zastupstvo poznate
Volanijeve lužine za pranje
rublja.
Cijeno i robe na zahtjev franko.
Koncesionirana mehanička radionica
B. ROBAK - Pula
Via Abbazia broj 25
a od 15. maja u
Via Gfalia b o j 5.

Preuzima uredjenje potpunih kupaoica, praoica
i kloseta, uvadja plinsko i električno svjetlo, vodo-
vode i električna zvonca.
Popravlja i preuzimlje namještanje motora na plin
i benzin te sve radnje kasajanje u mehaničku
struku. — Nadalje drži **veliko skladište**
lusteru, mrežica i tuljaka za plin, električnih zvo-
naca, žarulja itd. itd.
Sasbraćaj u hrvatskom, českom, njemačkom
i talijanskom jeziku.
Cijene umjerene.

Pekarna finog peciva
3 put svježje na dan
Matej Dekleva
Via Veterani broj 1
PODRUŽNICA: Via Ospedale broj 7.
Telefona broj 53.
Prodaja finog brašna iz prvih mlinova uz umjerene cijene.

Austrijska
trgovina robe za gospodu i gospodje
„OLD ENGLAND“
(vlastnica ANTONIJA AHNE)
PULA, Via Sergia br. 47.
Rubenine u svakoj cieni, za gospodu i gospodje, vunene robe, ru-
kavica u velikom izboru, toaletne i galanterijske robe, parfema i
sapuna, mahala, bluza za gospodje, dolnjih sukna (Japona) i pre-
gača, potrebe za odore, kravata za gospodu i gospodje, steznika,
kisebrana, galoša itd. itd.

Ustanovljena 1891.
Istarska Posujilnica u Puli
registrana zadruga na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)
Podružnica u Pazinu.
Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu
otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz
4 1/2 0/0
čisto bez ikakvog odbitka.

Najveće i jedino domaće skladište pokućstva
A. Žunić i dr. - Pula
via Giosuè Carducci, 10.
Vlastita brusiona mramora.
Tapetarska radionica.